

Щомісячний Огляд змін

у нормативно-правових актах, що стосуються внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від збройної агресії російської федерації проти України

лютий 2023 року

Закони України:

1. [Про звільнення від оподаткування деяких товарів, необхідних Збройним Силам України.](#)
2. [Змінено деякі законодавчі акти України щодо визнання учасниками бойових дій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та інших питань.](#)
3. [Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.](#)
4. [Закон «Про колективні угоди та договори».](#)
5. [Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної \(професійно-технічної\), фахової передвищої, вищої освіти.](#)

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

1. [Врегульовано деякі питання прийняття на території України під час воєнного стану документів, виданих уповноваженими органами іноземних держав.](#)
2. [Змінено правила перетинання державного кордону громадянами України.](#)
3. [Внесено зміни до переліку потреб, сума благодійної допомоги для задоволення яких не включається до оподаткованого доходу платників податку на доходи фізичних осіб.](#)
4. [Визначено обставини, які є підставою для ненарахування неустойки \(штрафу, пені\) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ.](#)
5. [Затверджено Порядок надання роботодавцям компенсації за працевлаштування зареєстрованих безробітних.](#)
6. [Затверджено Порядок використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.](#)
7. [Внесено зміни до Порядку пільгового кредитування для здобуття професійної \(професійно-технічної\), фахової передвищої та вищої освіти.](#)
8. [Уточнення положень постанови Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 р. № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією».](#)
9. [Додаткові дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації.](#)
10. [Про індексацію пенсійних і страхових виплат і додаткових заходів щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2023 році.](#)
11. [Врегульовано деякі питання забезпечення житлом певних категорій осіб, які брали участь у Революції Гідності, а також членів їхніх сімей.](#)
12. [Затверджено план заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки.](#)

Укази Президента України та акти ЦОБВ:

1. [Продовження строку дії воєнного стану в Україні та строку проведення загальної мобілізації.](#)
2. [Утворення військової адміністрації.](#)
3. [Звільнення від проходження у 2022/2023 навчальному році державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти.](#)
4. [Оновлено Перелік територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії, або тимчасово окупованих російською федерацією.](#)
5. [Порядок і умови призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі \(смерті\) військовослужбовців Збройних сил України в період дії воєнного стану.](#)

Інша довідкова інформація:

1. [Запроваджено можливість оформлення вперше ID-картки за кордоном.](#)
2. [Запроваджено можливість подати заяву про реєстрацію шлюбу онлайн.](#)

Закони України

1. Про звільнення від оподаткування деяких товарів, необхідних Збройним Силам України

Шостого (06) лютого 2023 року Верховна Рада України внесла зміни до Податкового та Митного кодексів щодо сприяння ввезення на митну територію України деяких товарів, ухваливши закони №№ [2906](#) та [2907](#).

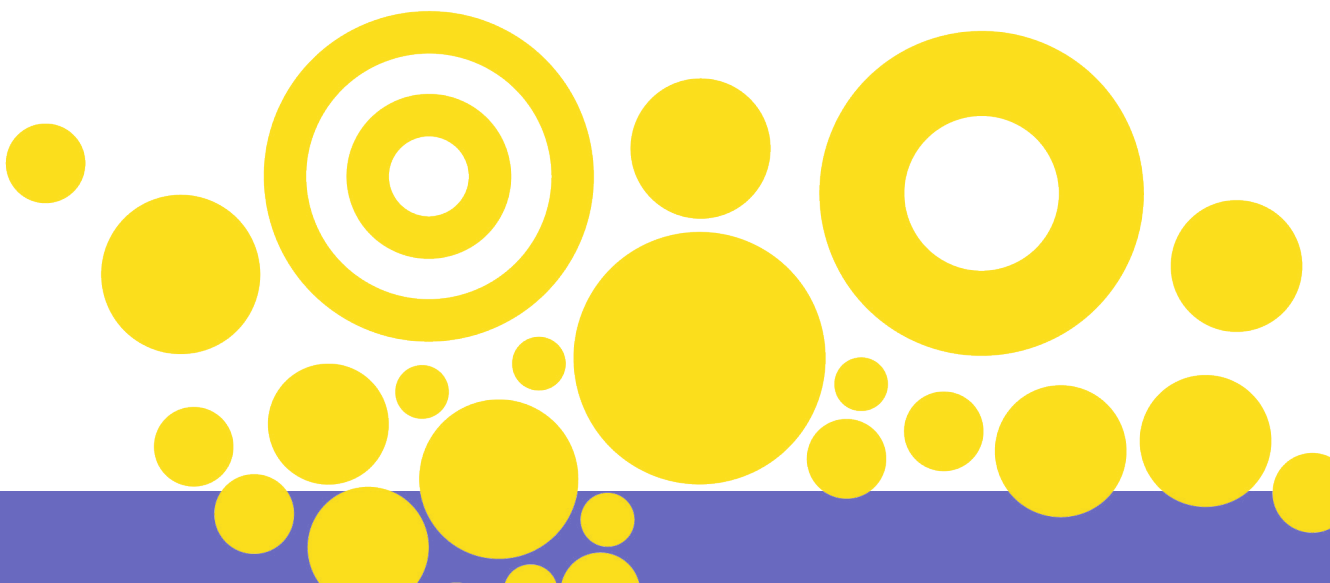
Закон України № 2906 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння ввезенню на територію України безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів» передбачає, що на період дії в Україні воєнного стану, але не більше, ніж до 1 січня 2024 року, звільняються від ПДВ операції з ввезення:

- безпілотних літальних апаратів;
- оптичних і коліimatorних прицілів (коліimatorів);
- прицілів нічного бачення або тепловізійних прицілів;
- тепловізійних біноклів і монокулярів, приладів нічного бачення.

Закон України № 2907 «Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо сприяння ввезенню на митну територію України безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів» встановлює, що на період дії воєнного стану в Україні, але не більше, ніж до 1 січня 2024 року, звільняються від оподаткування ввізним митом:

- безпілотні літальні апарати;
- оптичні та коліimatorні приціли (коліimatorи);
- приціли нічного бачення або тепловізійні приціли;
- тепловізійні біноклі та монокулари;
- прилади нічного бачення;
- рації.

Набрання чинності: 24.02.2023 р.

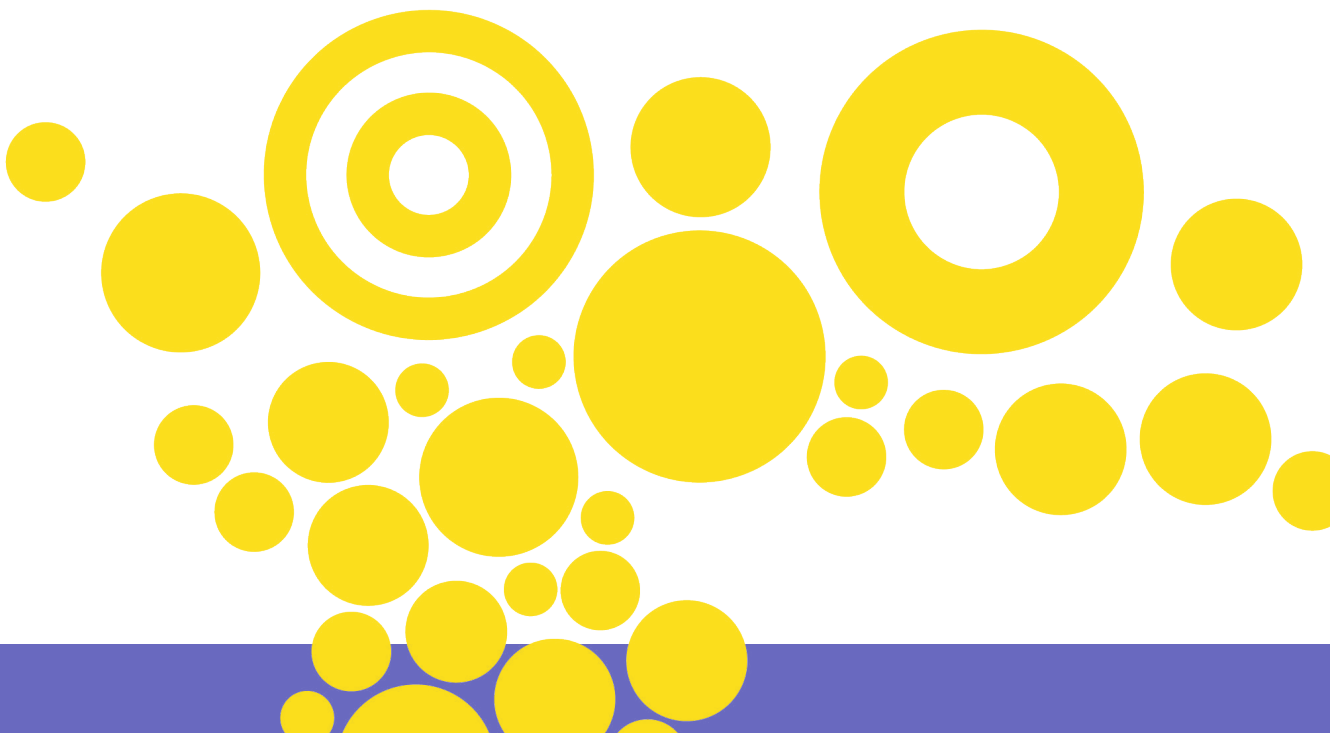
2. Змінено деякі законодавчі акти України щодо визнання учасниками бойових дій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та інших питань.

Дванадцятого (12) січня 2023 року прийнятий [Закон України](#) «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання учасниками бойових дій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та інших питань».

Законом передбачено внесення змін до статей 6, 7, 10-1, 13, 15, 18 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та статті 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» щодо визнання учасниками бойових дій осіб, які не вступили до Збройних сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Національної гвардії України, Служби безпеки України або інших утворених відповідно до законів України військових формувань чи правоохоронних органів, однак брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів.

Законом також надано статус особи з інвалідністю внаслідок війни тим, хто отримав поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час безпосередньої участі в заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України в період дії воєнного стану при здійсненні самооборони під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану.

Закон набрав чинності 05.02.2023 р.

3. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

Двадцять третього (23) лютого 2023 року прийнятий [Закон України](#) «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» № 2923-ІХ.

Закон передбачає виплату компенсацій виключно за пошкоджене або зруйноване після 24 лютого 2022 року майно і не поширюватиметься на об'єкти, які на дату введення воєнного стану знаходилися на тимчасово окупованій території.

Закон діятиме протягом трьох років після припинення або скасування воєнного стану на території, де такий об'єкт знаходиться (знаходився).

Компенсацію надаватимуть громадянам України, які є власниками такого майна, виключно за пошкоджену або знищену житлову нерухомість: квартири, інші житлові приміщення (наприклад, кімнати в гуртожитках), будинки садибного типу, садові та дачні будинки, об'єкти будівництва, у яких зведені опорні та зовнішні конструкції. Не зможуть отримати компенсації особи з санкційних списків, із судимістю за вчинення злочинів проти основ національної безпеки та їхні спадкоємці.

Пошкоджене майно відновлюватиметься виключно через будівельні роботи та/або надання будівельних матеріалів для них.

Для розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна виконавчий орган сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) ради, військова адміністрація населеного пункту або військово-цивільна адміністрація населеного пункту утворює Комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України (далі — Комісію), як консультативно-дорадчий орган і затверджує положення про роботу такої Комісії.

На підставі рішень Комісій власники знищених квартир та інших житлових приміщень одержать житловий сертифікат — документ, що підтверджує гарантії держави профінансувати придбання квартири або іншого житлового приміщення (в тому числі такого, що буде споруджене в майбутньому) в обсязі визначеної грошової суми.

Власники приватних будинків зможуть на вибір отримати житловий сертифікат на купівлю квартири чи будинку або грошову компенсацію, яка перераховуватиметься на рахунок зі спеціальним режимом використання для фінансування будівництва.

Граничний розмір компенсації відсутній, як і обмеження щодо місцезнаходження, типу та площі нового житла, будівництво якого буде профінансоване через сертифікат.

Використати сертифікат можна протягом п'яти років із дня його видачі, а відчужувати протягом 5 років, окрім успадкування, заборонено.

У випадку, коли вартість житла буде нижчою за суму, зазначену в сертифікаті, недоотриману частину компенсації отримувачу сплачуватимуть лише за рахунок грошових коштів, отриманих від рф для відшкодування збитків.

Заяву про надання компенсації за знищене житлове майно можна подати під час дії воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення. До заяви додається копія документа, що підтверджує право власності або придбання нерухомості, та (за наявності) матеріали фото- і відеофіксації до або після знищення.

Законом установлено, що до заяв про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна прирівнюються подані громадянами України до Реєстру пошкодженого та знищеного майна до набрання чинності цим Законом інформаційні повідомлення про знищення:

- квартир, інших житлових приміщень у будівлі, будинків садибного типу (приватних житлових будинків), садових і дачних будинків;
- об'єктів будівництва (будинків садибного типу (приватних житлових будинків), садових і дачних будинків), у яких були зведені несучі та зовнішні огорожувальні конструкції (крім світлопрозорих конструкцій і заповнення дверних прорізів), та щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт;
- складових частин об'єктів будівництва (квартир, інших житлових приміщень у будівлі), які після прийняття в експлуатацію є самостійними об'єктами нерухомого майна.

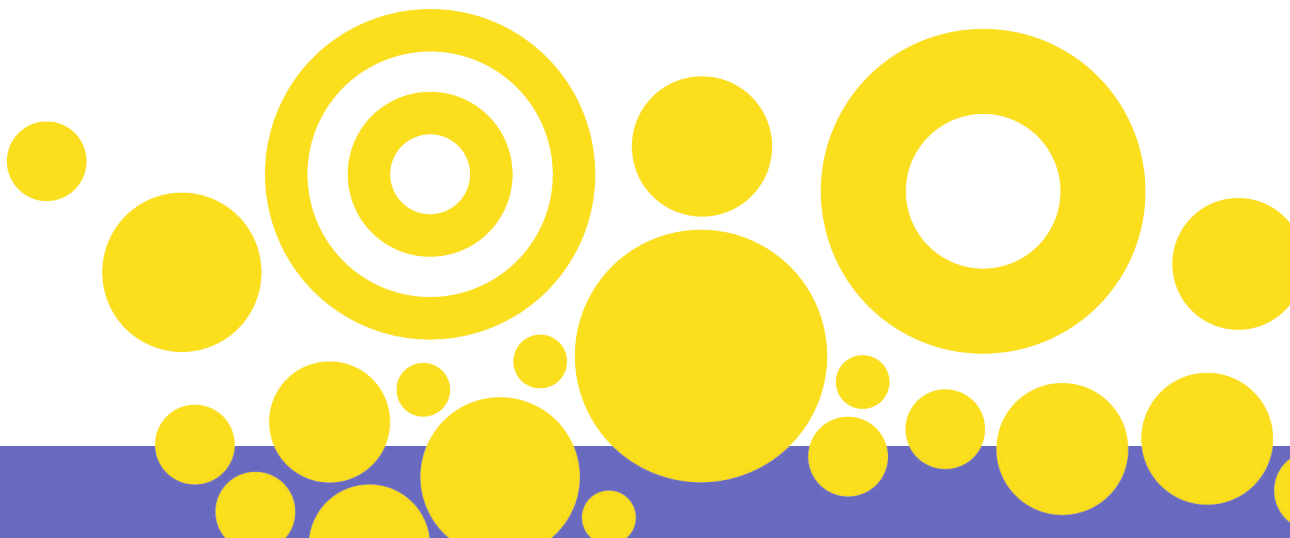
Розгляд заяв і прийняття рішень про надання або відмову в наданні компенсації за знищене майно здійснюватимуть комісії з розгляду питань щодо надання компенсації, що створюватимуться виконавчими органами місцевих рад, військовими або військово-цивільними адміністраціями населених пунктів.

Компенсацію за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна надаватимуть у межах бюджетних асигнувань. Порядки про надання компенсації за пошкоджений об'єкт нерухомого майна визначає Кабінет Міністрів України.

Джерелами фінансування компенсації за пошкоджене та знищене майно будуть:

- кошти державного та місцевих бюджетів;
- кошти міжнародних фінансових організацій, інших кредиторів та інвесторів;
- міжнародна технічна та/або поворотна чи безповоротна фінансова допомога;
- репарації або інші стягнення з російської федерації;
- інші джерела, не заборонені законодавством України, в тому числі місцеві фонди, створені з метою надання компенсації та відновлення пошкоджених/знищених (зруйнованих) об'єктів нерухомого майна.

Станом на дату формування дайджесту проєкт Закону підписаний Президентом України, очікується його офіційне опублікування та набрання чинності. Варто зауважити, що Закон передбачає затвердження КМУ Порядку надання компенсації за пошкоджений об'єкт нерухомого майна, Примірного положення про Комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, створення цих комісій на місцях та виділення бюджетних асигнувань, що може істотно вплинути на дату початку реалізації норм, передбачених Законом.

4. Закон «Про колективні угоди та договори»

Двадцять третього (23) лютого 2023 року прийнятий [Закон України](#) «Про колективні угоди та договори».

Згідно з документом, передбачається розширення суб'єктного складу сторін колективних переговорів, що дозволить залучити до соціального діалогу й новостворені профспілки. Зокрема на галузевому рівні: в колективних переговорах зможуть брати участь нерепрезентативні представники, які укладають галузеві угоди обмеженої дії.

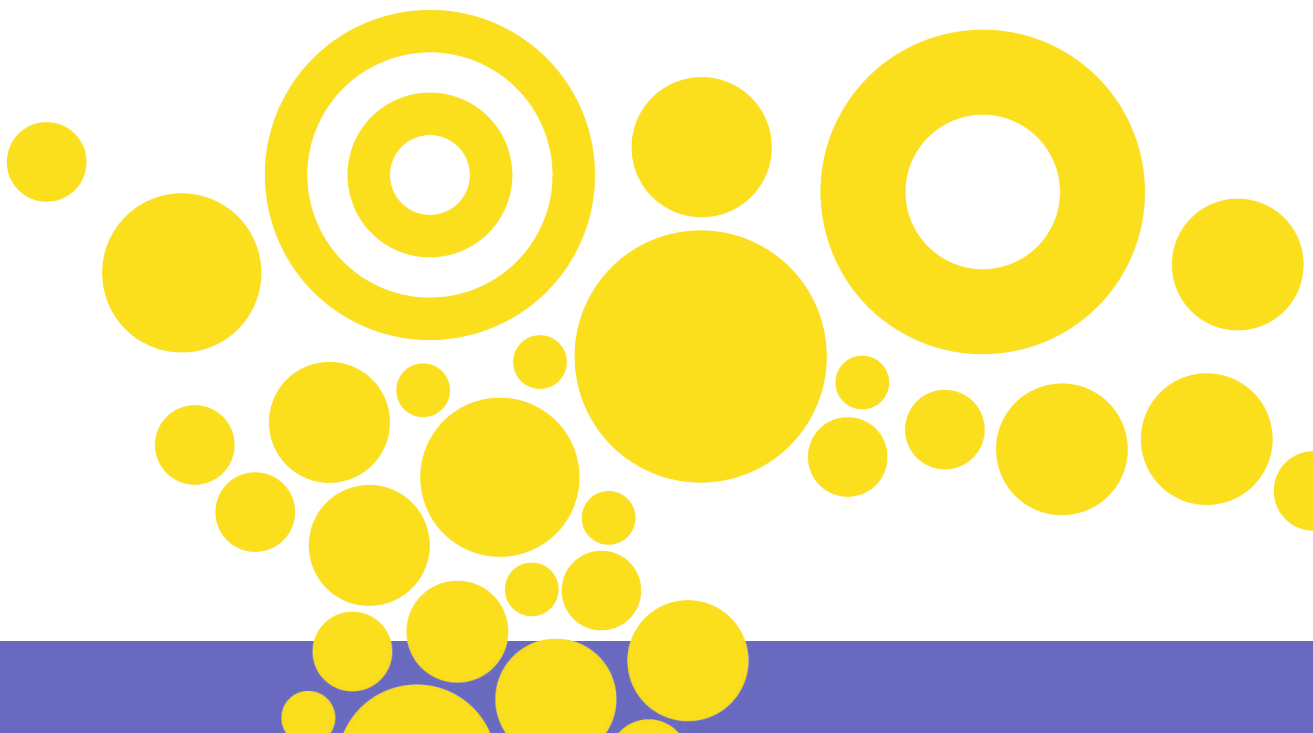
Зі свого боку на рівні підприємства, установи чи організації право на укладення колективного договору матимуть всі без винятку працівники та роботодавці, зокрема фізичні особи.

Ухвалений законопроект також визначає порядок застосування роботодавцем умов колективних угод у випадках, коли він зобов'язаний враховувати положення угод різного рівня (територіального, галузевого, локального тощо). Також документ встановлює взаємозв'язок між нормами колективних угод галузевого і територіального рівня.

Крім того, передбачено можливість призупинення й зупинення дії окремих положень колективних угод і договорів — за згодою сторін та в разі настання форс-мажорних обставин (перелік яких зазначено в договорі). Також передбачено приєднання до сторін угод і договорів нових суб'єктів.

Законопроект «Про колективні угоди та договори» узгоджується з положеннями Європейської соціальної хартії, а також директив 23 та 533 ЄС. У процесі розробки він був узгоджений сторонами соціального діалогу (профспілками і роботодавцями) та експертами Міжнародної організації праці.

Закон очікує на підписання Президентом.

5. Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої вищої освіти

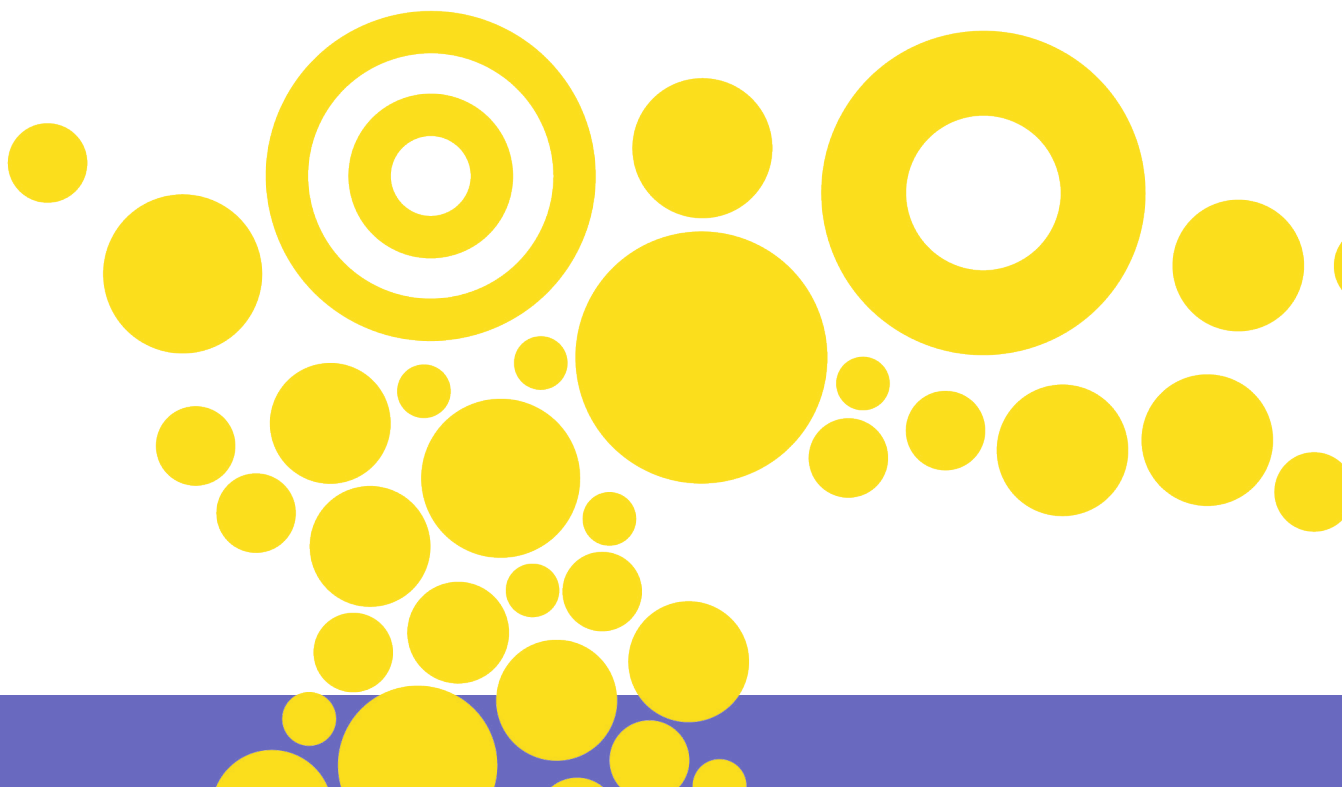
Двадцять третього (23) лютого 2023 року прийнятий [Закон України](#) «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти».

Відповідно до прийнятого Закону, приводиться у відповідність законодавство у сфері освіти до вимог ухваленого 26.01.2022 Закону України № 2010-IX «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей», а саме врегульовується питання надання таким особам та їхнім дітям державної цільової підтримки для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти.

Норми Закону забезпечують соціальну справедливість і доступ зазначених осіб до підтримки з боку держави зокрема до:

- повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- соціальної стипендії;
- безоплатного забезпечення підручниками;
- безоплатного доступу до мережі «Інтернет», систем баз даних у державних і комунальних закладах освіти;
- безоплатного проживання в гуртожитку;
- інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Станом на дату формування дайджесту проект Закону підписаний Президентом України, очікується його офіційне опублікування та набрання чинності.

Постанови

1. Врегульовано деякі питання прийняття на території України під час воєнного стану документів, виданих уповноваженими органами іноземних держав

Четвертого (04) лютого 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв [Постанову](#) №107 «Деякі питання прийняття на території України під час воєнного стану документів, виданих уповноваженими органами іноземних держав».

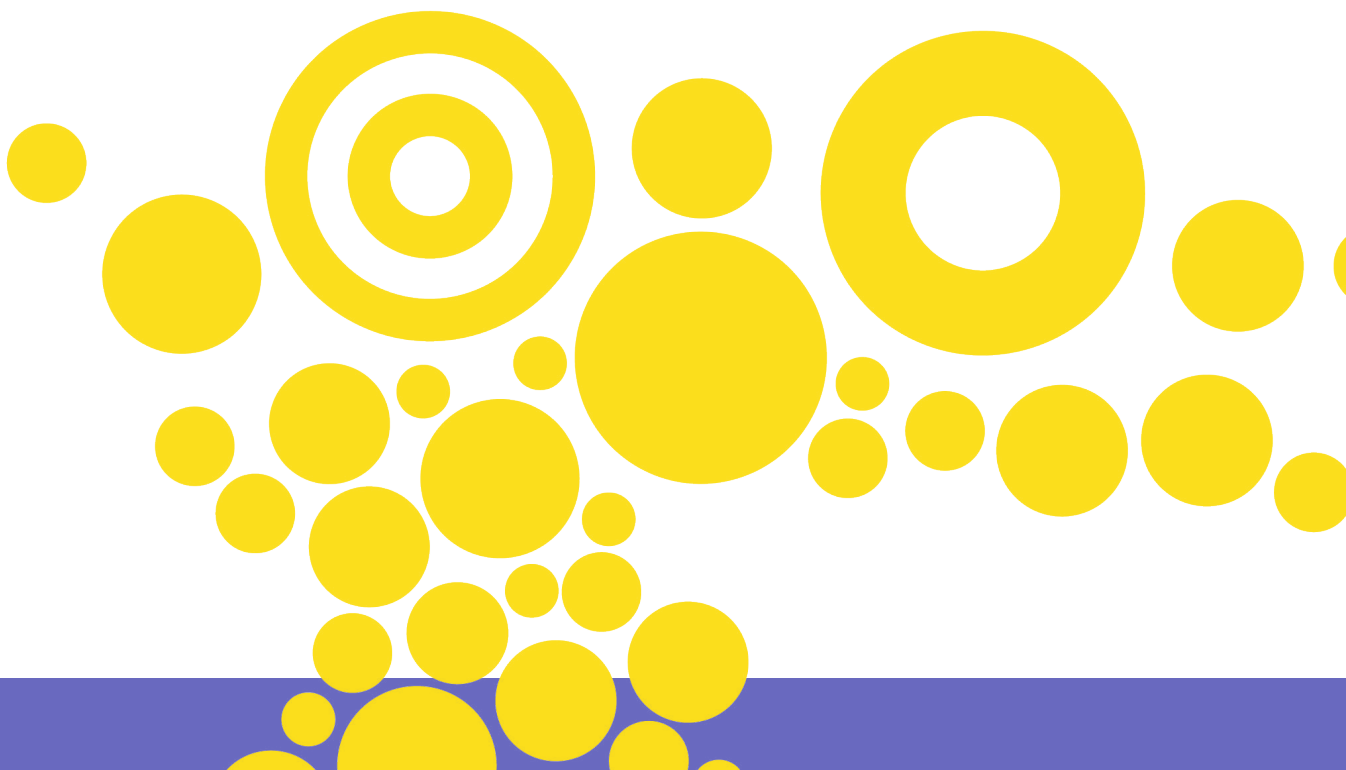
Відповідно до постанови, під час воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування документи, виготовлені або засвідчені на території іноземних держав установою або спеціально на те уповноваженою особою в межах їхньої компетенції за встановленою формою і скріплені гербовою печаткою, приймаються на території України без спеціального посвідчення (консульської легалізації, проставлення апостиля тощо) у разі, коли станом на 24 лютого 2022 р. такі документи приймалися на території України без спеціального посвідчення.

Водночас Верховна Рада 1 грудня 2022 року прийняла Закон «Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22 січня 1993 року».

З-поміж іншого, вихід із Конвенції означає скасування можливості використання в Україні документів, виданих в росії та білорусі без якого-небудь спеціального посвідчення, а саме без апостилю.

Тобто згідно із вказаною Постановою № 107, якщо документ, виготовлений або засвідчений на території іноземних держав, станом на 24 лютого 2022 р. приймався на території України без проставлення апостиля, то протягом воєнного стану він також має прийматися.

Набрання чинності: 09.02.2023 р.

2. Змінено правила перетинання державного кордону громадянами України

Десятого (10) лютого 2023 року прийнята [постанова](#) № 110 «Про внесення зміни до пункту 2-14 Правил перетинання державного кордону громадянами України».

Відповідно до цієї постанови, пункт 2-14 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р., викладений у наступній редакції:

«Пропуск через державний кордон жінки (у тому числі тієї, яка є усиновлювачем, опікуном, піклувальником, однією з прийомних батьків або однією з батьків-вихователів) та/або чоловіка, який є самотнім батьком, самотнім усиновлювачем або опікуном, піклувальником, прийомним батьком чи батьком-вихователем (за умови, що він не перебуває у шлюбі та самостійно виховує та утримує дитину без участі матері), із числа зазначених у цьому пункті осіб, які мають або виховують дитину/дітей віком до 18 років, під час їх виїзду за межі України з метою відвідування таких дітей, які перебувають за межами України, або для супроводження таких дітей для виїзду за межі України здійснюється уповноваженими особами Держприкордонслужби за наявності відповідних підтверджувальних документів».

Таким чином, жінки та чоловіки – державні службовці зможуть відвідувати власних дітей віком до 18 років, які перебувають за кордоном, за умови прийняття відповідного рішення уповноваженими особами Держприкордонслужби.

Набрання чинності: 11.02.2023 р.

3. Внесено зміни до переліку потреб, сума благодійної допомоги для задоволення яких не включається до оподаткованого доходу платників податку на доходи фізичних осіб

[Постановою](#) Кабінету Міністрів України від 10.02.2023 р. № 121 внесено зміни до Переліку потреб, сума благодійної допомоги для задоволення яких не включається до оподаткованого доходу платників податку на доходи фізичних осіб. А саме передбачено, що в разі закупівлі товарів (послуг), необхідних для відбудови пошкоджених або відновлення знищених житлових, господарських будівель і споруд шляхом виконання робіт із реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту, зокрема розроблення проєктної (науково-проєктної) документації, проведення її експертизи, утримання служби замовника, здійснення авторського і технічного нагляду, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, уся сума допомоги, отримана від благодійників, не включається до оподаткованого доходу її отримувачем.

Також до переліку потреб фізичних осіб, задоволення яких за рахунок благодійної допомоги не оподатковується, віднесено:

- забезпечення житлом, житлово-комунальними послугами та паливом, необхідним для приготування їжі та обігрівання приміщення; транспортне обслуговування, пов'язане з переміщенням осіб із територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих російською федерацією територій, а також влаштування засобів безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до житлових будівель і приміщень;
- надання соціальних послуг згідно з Класифікатором соціальних послуг, затвердженим наказом Мінсоцполітики від 23 червня 2020 року № 429.

Набрання чинності: 14.02.2023 р.

4. Визначено обставини, які є підставою для ненарахування неустойки (штрафу, пені) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ

Постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2023 р. № 88 затверджено Порядок підтвердження обставин, які є підставою для ненарахування неустойки (штрафу, пені) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ.

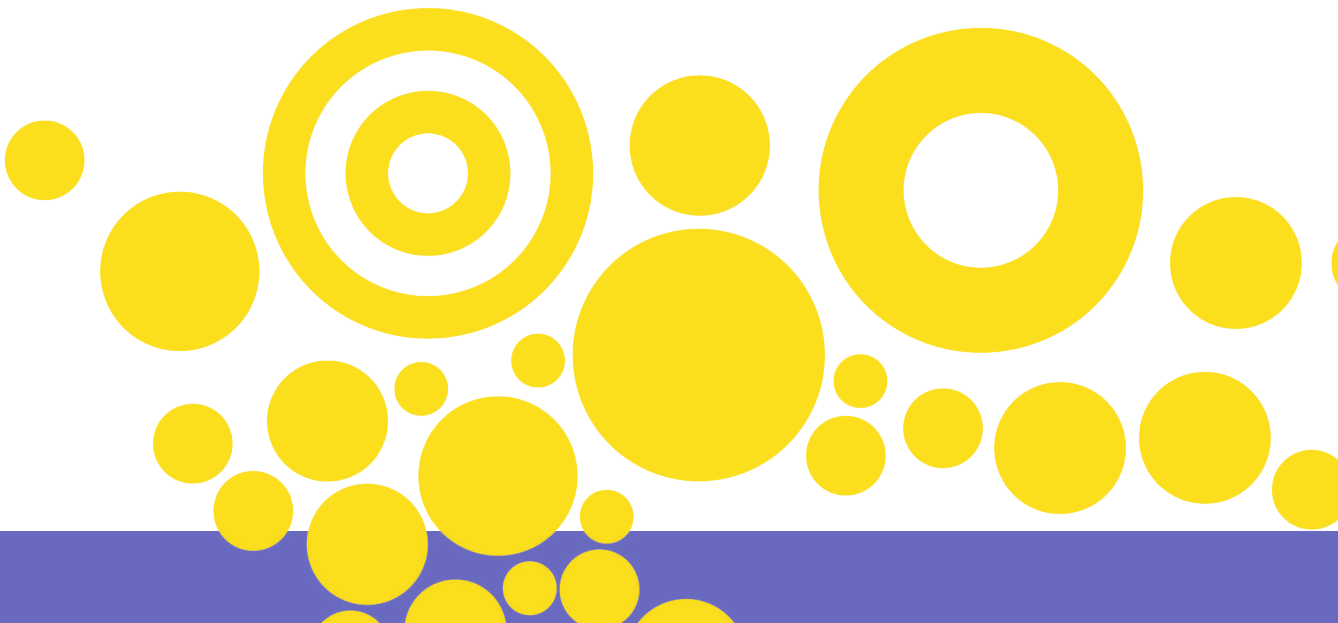
Зокрема Порядком визначений механізм підтвердження обставин, що є підставою для ненарахування протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, неустойки (штрафу, пені) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами, іншою уповноваженою співвласниками відповідно до законодавства особою, яка шляхом самозабезпечення утримує системи автономного теплопостачання багатоквартирного будинку, що належать співвласникам на праві спільної сумісної власності в багатоквартирному будинку.

Отже, підставами для ненарахування неустойки (штрафу, пені) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ можуть бути:

- багатоквартирний будинок, у якому створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельний кооператив або визначено іншу уповноважену співвласниками відповідно до законодавства особу, яка шляхом самозабезпечення утримує системи автономного теплопостачання багатоквартирного будинку, що належать співвласникам на праві спільної сумісної власності в багатоквартирному будинку (далі — будинок), розміщувався на тимчасово окупованій території, що визначається згідно з Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;
- або будинок розміщувався (або розміщується) на території територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій;
- та/або не менше 30% загальної житлової площі будинку визнано непридатною для проживання внаслідок воєнних (бойових) дій.

Документи та інформація, зазначені вище, надсилають об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні кооперативи, інша уповноважена співвласниками відповідно до законодавства особа, яка шляхом самозабезпечення утримує системи автономного теплопостачання багатоквартирного будинку, що належать співвласникам на праві спільної сумісної власності в багатоквартирному будинку, разом із супровідним листом постачальникові природного газу з метою ненарахування неустойки (штрафу, пені) за несвоєчасне проведення розрахунків за природній газ.

Набрання чинності: 02.02.2023 р.

5. Затверджено Порядок надання роботодавцям компенсації за працевлаштування зареєстрованих безробітних

[Постановою](#) Кабінету Міністрів України від 10.02.2023 року № 124 затверджено Порядок надання роботодавцям компенсації за працевлаштування зареєстрованих безробітних.

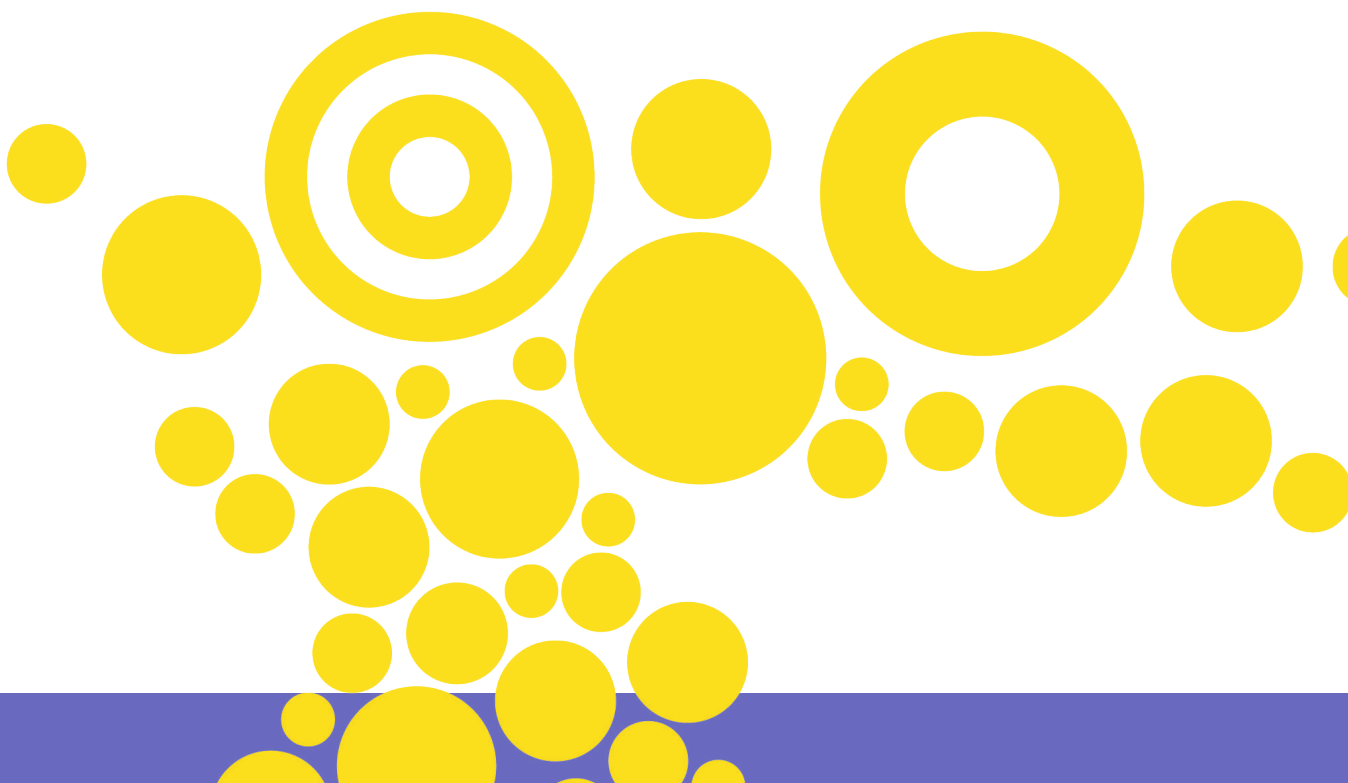
Порядком передбачено кілька видів компенсацій для різних категорій населення:

- компенсація фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (наприклад, для одного з батьків або особи, яка їх замінює та має на утриманні дитину (дітей) віком до шести років);
- 50% фактичних витрат на оплату праці, але не більше розміру мінімальної заробітної плати (наприклад, особи з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку);
- 50% мінімальної заробітної плати (наприклад, для осіб віком до 35 років – на перше робоче місце).

Для кожного з видів компенсацій передбачено умови отримання та конкретний список категорій працівників, на які він поширюється.

Варто зауважити, що такий працівник може одночасно також мати статус ВПО. Роботодавці, щоб отримати компенсації водночас і за цим порядком, і за порядком, передбаченим [постановою Уряду № 331](#), мають дотриматися умови, за якої сукупний розмір компенсації разом із будь-якими іншими напрямками державної підтримки та/або допомоги сукупно не перевищував за будь-який трирічний період суму, еквівалентну 200 тис євро (п. 12 [постанови № 124](#)).

Часткове набрання чинності – з 16.02.2023 р., крім [підпунктів 3 та 4](#) пункту 3, абзаців [першого та другого](#) пункту 6, [пунктів 15 та 22](#) Порядку, затвердженого цією постановою, які набирають чинності через шість місяців із дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці» – **29.04.2023 р.**

6. Затверджено Порядок використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії

Десятого (10) лютого 2023 року прийнято [постанову](#) № 118 Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії».

Нагадуємо, що фонд ліквідації наслідків збройної агресії (далі – Фонд) створюється у складі спеціального фонду Державного бюджету України за рахунок надходжень, передбачених Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», з метою ліквідації наслідків (у тому числі гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених збройною агресією російської федерації проти України. Джерелом формування такого фонду кошти, отримані у зв'язку з виконанням Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів».

Відповідно до затвердженого Порядку, уряд спрямує кошти Фонду на:

1. Будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт) громадських будівель (з урахуванням вимог безпеки щодо захисних споруд цивільного захисту), захисних споруд цивільного захисту.
2. Реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів критичної інфраструктури, пов'язаних із наданням послуг із водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, електропостачання, освітлення.
3. Нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт, розроблення проектної (проектно-кошторисної) документації будівель для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та осіб, які втратили його внаслідок воєнних дій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України.
4. Розроблення проектної (проектно-кошторисної) документації для об'єктів, які зруйновано внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.
5. Закупівлю шкільних автобусів, спеціального транспорту для закладів охорони здоров'я та комунальних підприємств з благоустрою території.
6. Придбання житлових приміщень, садових і дачних будинків для громадян України, відповідні об'єкти нерухомого майна, об'єкти будівництва (їх складові частини) яких знищено внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України.

Виділення коштів Фонду за напрямами, зазначеними вище, здійснюється з урахуванням таких умов:

1. Створення, приріст, оновлення (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт), придбання основних фондів комунальної або державної власності.
2. Регіони та територіальні громади, яким виділяються кошти Фонду, віднесено до території відновлення як одного з функціональних типів територій відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики».
3. Проекти (об'єкти, заходи), на які виділяються кошти Фонду за напрямами, передбаченими цим Порядком, включено до регіонального плану відновлення та розвитку, затвердженого у встановленому порядку.
4. Спроможність суб'єктів, на фінансування об'єктів яких залучаються кошти Фонду, забезпечувати подальше власне фінансування та їх утримання.
5. Гранична вартість 1 м² загальної площі житла, що викуповується або будується, не може перевищувати опосередковану вартість спорудження житла за регіонами України, визначену уповноваженим органом.

Звернення про виділення коштів від Фонду на вищезазначені напрями зможуть подавати представники обласних, Київської міської держадміністрацій (обласних військово-цивільних, військових, Київської міської військової адміністрації) до Мінінфраструктури, Міненерго, МОЗ та МОН.

Набрання чинності: 11.02.2023 р.

7. Внесено зміни до Порядку пільгового кредитування для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти

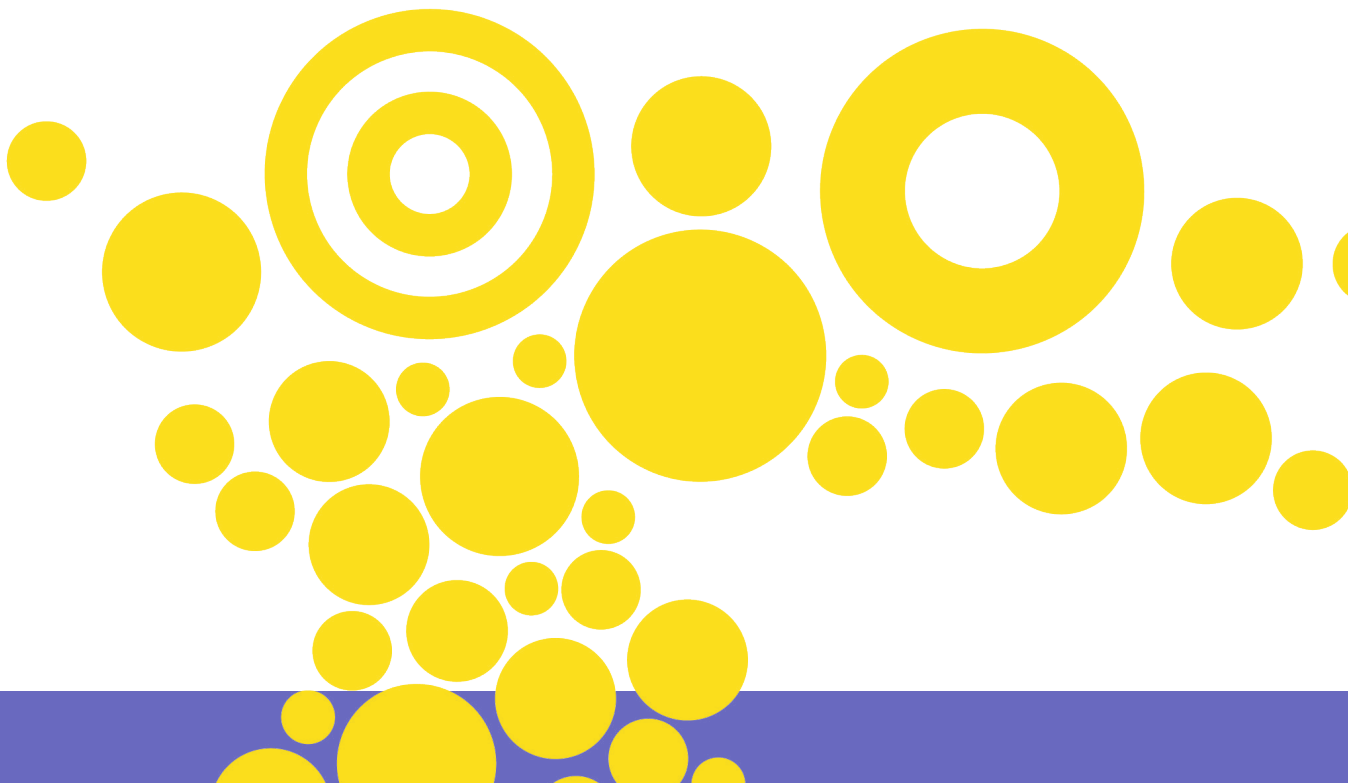
Четвертого (04) лютого 2023 р. Кабінет Міністрів України прийняв [постанову](#) № 100 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 673».

Для дітей загиблих (зниклих безвісти), померлих захисників і захисниць, які мають право на пільгове кредитування для здобуття професійної, фахової передвищої та вищої освіти, скоротили перелік документів, необхідний для укладення відповідного договору із закладом освіти.

Відтепер для цього необхідно подати лише копію посвідчення члена сім'ї загиблого захисника чи захисниці України або документ, що підтверджує зникнення безвісти одного з батьків/рішення суду про визнання безвісно відсутнім (оголошення померлим).

Крім цього, змінами уточнюється, що копія посвідчення учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, члена сім'ї загиблого захисника чи захисниці України може надаватися в формі електронної копії електронного посвідчення ветерана, сформованої на порталі «Дія», зокрема з використанням мобільного додатка.

Набрання чинності: 07.02.2023 р.

8. Уточнення положень постанови Кабінету Міністру України від 06 грудня 2022 р. № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією»

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2023 р. № 90 внесено зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2022 р. № 1364.

Змінами передбачено, що:

1. Території, для яких не визначена дата завершення бойових дій (дата припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації російською федерацією, вважаються такими, на яких ведуться бойові дії, або тимчасово окупованими російською федерацією.
2. Прирівнювання територій, для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій, до територій, на яких ведуться бойові дії, не застосовується до:
 - зупинення вчинення виконавчих дій, заборони відкриття виконавчих проваджень і вжиття заходів примусового виконання рішень у випадках, установлених пунктом 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»;
 - надання доступу користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції;
 - цілей реалізації положень пунктів 8-16 розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування».

Набрання чинності: 02.02.2023 р.

9. Додаткові дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації

Двадцять четвертого (24) лютого 2023 р. Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 159 «Про внесення змін до Порядку та умов надання у 2023 році додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації».

Відповідно до вказаної постанови, додаткова дотація розподіляється з урахуванням:

- кількості облікованих внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися після 24 лютого 2022 р., за даними Мінсоцполітики станом на 1 січня 2023 року;
- фактичних надходжень до місцевих бюджетів податку на доходи фізичних осіб станом на 1 січня 2023 року.

Відповідні зміни внесено до п. 6, 7 Порядку та умов, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1477.

Набрання чинності: 01.03.2023 р.

10. Про індексацію пенсійних і страхових виплат і додаткових заходів щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2023 році

Двадцять четвертого (24) лютого 2023 р. прийнято [постанову](#) № 168 «Про індексацію пенсійних і страхових виплат та додаткових заходів щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2023 році».

Із 1 березня в Україні проіндексовано пенсії значній кількості громадян. Розмір індексації становить майже 20%, і вона торкнеться українців, які отримують мінімальну пенсію (це близько 4 млн людей).

У постанові йдеться, що розмір збільшення пенсій у результаті перерахунку з 1 березня 2023 року не може бути меншим, ніж 100 грн та більшим, ніж 1 500 грн. Перерахунки пенсій проводитимуть без додаткових звернень пенсіонерів, за матеріалами пенсійних справ. Мінімальну пенсійну виплату в розмірі від 2 100 грн (для непрацюючих пенсіонерів із малим страховим стажем) планують підвищити до 2 520 грн. Якщо розмір збільшення не досягає 100 грн, встановлюється щомісячна доплата до пенсії в сумі, якої не вистачає.

Підвищено мінімальний розмір пенсії по інвалідності особам з інвалідністю внаслідок війни з числа військовослужбовців строкової служби:

- особам з інвалідністю внаслідок війни: I групи – 6 014,93 грн (до 01.03.2023 р. – 5 025 грн), II групи – 5 518,17 грн (до 01.03.2023 р. – 4 610 грн), III групи – 5 262,01 грн (до 01.03.2023 р. – 4 396 грн);
- іншим особам з інвалідністю: I групи – 5 512,19 грн (до 01.03.2023 р. – 4 605 грн), II групи – 5 262,01 грн (до 01.03.2023 р. – 4 396 грн), III групи – 5 010,64 грн (до 01.03.2023 р. – 4 186 грн).

Мінімальні розміри пенсій по інвалідності військовослужбовців із числа осіб сержантського та старшинського складу строкової служби встановлюються в розмірі 110 % вищезазначених розмірів, а особам з числа військовослужбовців (крім осіб із числа військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського і старшинського складу – 120 %, з числа осіб офіцерського складу – 130 %.

У результаті прийняття постанови підвищено мінімальний розмір пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи:

- для дітей II групи інвалідності – 6 549,98 грн (до 01.03.2023 р. – 5 472 грн);
- для дітей з інвалідністю – 5 048,95 грн (до 01.03.2023 р. – 4 218 грн).

Також із 1 березня встановлюють доплати до мінімальних розмірів пенсійних виплат:

- непрацюючим пенсіонерам у віці від 65 років із достатнім страховим стажем (не менше, ніж 35 років для чоловіків і 30 років – для жінок), пенсія яких не досягає 3 120 грн, встановлюється щомісячна доплата в сумі, якої не вистачає до цього розміру;
- пенсіонерам, яким виповнилося 80 років і більше, зі страховим стажем не менше, ніж 25 років у чоловіків і 20 років – у жінок, пенсія яких не досягає 3 120 грн, встановлюється щомісячна доплата до пенсії в сумі, що не вистачає до зазначеного розміру, яка враховується під час подальших перерахунків пенсії;
- громадяни у віці 70-80 років, страховий стаж яких становить 35/30 років для чоловіків/жінок, отримують щомісячну доплату, якщо їхня пенсія не досягає 3 000 грн;
- громадянам, яким не виповнилося 70 років (зі страховим стажем не менше, ніж 35/30 років для чоловіків/жінок), пенсія яких не досягає 2 760 грн;
- непрацюючим пенсіонерам, які отримують пенсію незалежно від віку та закону, відповідно до якого вона призначена, – до 2 520 грн, якщо розмір їхньої пенсійної виплати не досягає зазначеного розміру.

Зміни щодо індексації страхових виплат

Щомісячні страхові виплати потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності, та особам, які мають право на страхові виплати в разі смерті потерпілого, перераховуються із застосуванням коефіцієнта збільшення у розмірі 1,197. Перерахування проводиться у межах максимального розміру щомісячної страхової виплати, що становить чотири мінімальні заробітні плати: 6700 грн x 4 = 26800 грн. Розмір збільшення в результаті перерахунку щомісячних страхових виплат не може перевищувати 1 500 грн.

Водночас працюючим пенсіонерам, які на 1 березня 2023 року набули право на проведення перерахунку пенсій, з урахуванням не менше, ніж 24 місяців страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії, або якщо після призначення (попереднього перерахунку) пройшло не менше 2 років, перерахунки пенсій проводяться з 1 квітня 2023 року.

Набрання чинності: 01.03.2023 р.

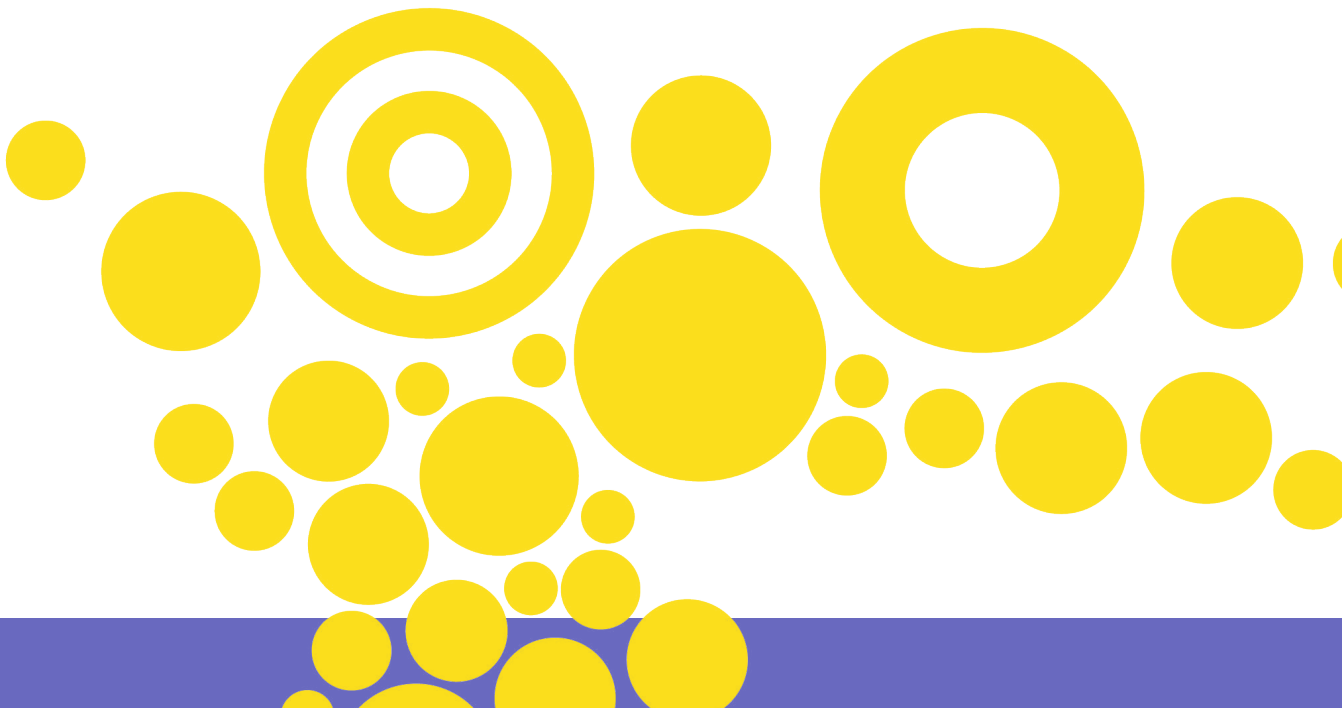
11. Врегульовано деякі питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у Революції Гідності, а також членів їхніх сімей

Кабінет Міністрів України 17.02.2023 р. прийняв [постанову № 148](#) «Деякі питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь в Революції Гідності, а також членів їх сімей».

Постановою встановлено, що з метою забезпечення житлом в умовах воєнного стану деяких категорій осіб, які брали участь у Революції Гідності, а також членів їхніх сімей у 2023 році:

1. Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій) подають Міністерству у справах ветеранів інформацію про потребу в наданні грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення.
2. Міністерство у справах ветеранів у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених на 2023 рік за бюджетною програмою 1511070 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення», здійснює розподіл субвенції на підставі інформації, поданої Міністерству у справах ветеранів.

Набрання чинності: 23.02.2023 р.

12. Затверджено план заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2023 р. № 160-р затверджений план заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки.

Акт затверджує план заходів, спрямованих на реалізацію стратегічних напрямів Стратегії: забезпечення ефективних процедур громадської участі у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення; створення сприятливих умов для формування та інституційного розвитку інститутів громадянського суспільства; стимулювання участі інститутів громадянського суспільства в соціально-економічному розвитку України; створення сприятливих умов для міжсекторальної співпраці.

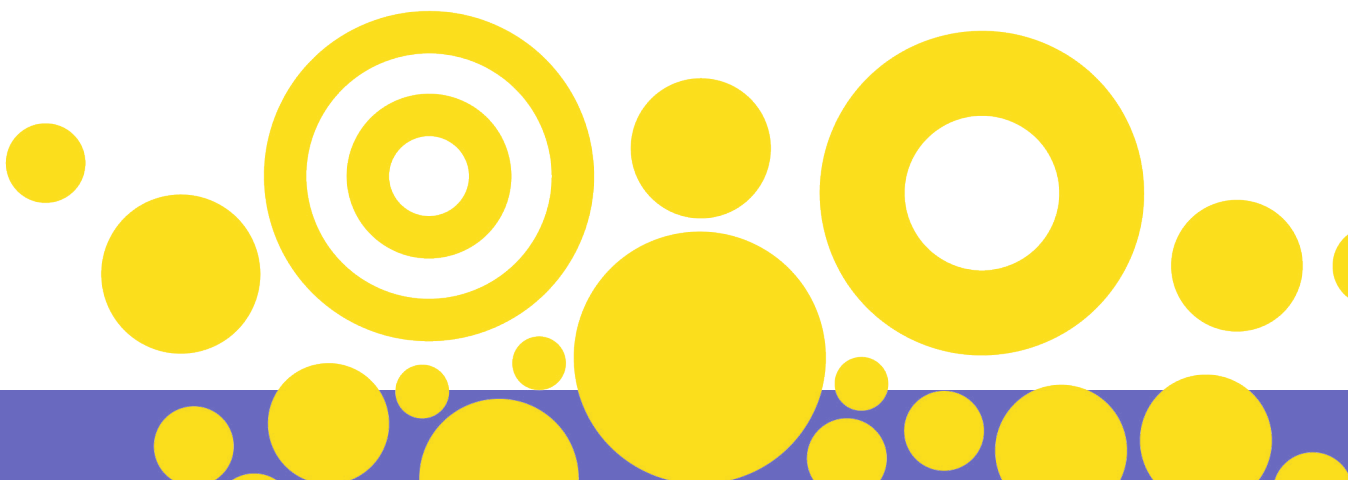
Окрім цього, в документі визначаються заходи для виконання завдань плану та індикатори їх досягнення, очікувані результати, а також партнери від інститутів громадянського суспільства та міжнародних організацій.

Акт передбачає щоквартальне інформування органами виконавчої влади про реалізацію запланованих заходів.

Очікуваними результатами виконання завдань плану заходів з реалізації Стратегії вбачаються зокрема наступні:

- підвищення обізнаності громадян про можливість створення інститутів громадянського суспільства, а також спрощення процедур їх реєстрації;
- підвищення рівня участі громадян, інститутів громадянського суспільства, жителів громад у прийнятті рішень як на національному, так і на місцевому рівнях;
- підвищення інституційної та ресурсної спроможності інститутів громадянського суспільства, розширення механізмів їх фінансової підтримки органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадянами, суб'єктами господарювання;
- розширення можливостей для здійснення діяльності інститутів громадянського суспільства, їх участі у соціально-економічному житті, провадження благодійної та волонтерської діяльності;
- поширення практик міжсекторальної співпраці між інститутами громадянського суспільства, суб'єктами господарювання та органами державної влади для досягнення суспільного блага та інші.

Ефективність реалізації проєкту акта оцінюватиметься відповідно до визначених у плані заходів індикаторів виконання заходів і досягнення очікуваного результату виконання кожного заходу.

Укази Президента України та акти ЦОВВ

1. Продовження строку дії воєнного стану та проведення загальної мобілізації в Україні

[Указом](#) Президента України № 58/2023 від 06.02.2023 року продовжений строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 19 лютого 2023 року строком на 90 діб.

Указ затверджений [Законом України](#) «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Також [Указом](#) Президента України № 59/2023 від 06.02.2023 року продовжено строк проведення загальної мобілізації на 90 діб.

Указ затверджений [Законом України](#) «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації».

2. Утворення військової адміністрації

[Указом](#) Президента України № 69/2023 від 07.02.2023 р. утворено Чернігівську міську військову адміністрацію Чернігівського району Чернігівської області.

3. Звільнення від проходження у 2022/2023 навчальному році державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти

Міністерство освіти і науки України прийняло [наказ](#) від 11.01.2023 року № 19. Відповідно до нього, у 2022/2023 навчальному році від проходження державної підсумкової атестації звільнено учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти.

Набрання чинності: 13.02.2023 р.

4. Оновлено Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих російською федерацією

Дев'ятого (09) лютого 2023 року [наказом № 41](#) та 20 лютого 2023 року [наказом № 56](#) Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України затверджено зміни до [Переліку](#) територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих російською федерацією..

До оновленого Переліку територій можливих та активних бойових дій увійшли деякі населені пункти в Дніпропетровській, Донецькій, Миколаївській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській, Запорізькій областях.

Останні зміни до Переліку набрали чинності 27.02.2023 р.

5. Порядок і умови призначення та виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовців Збройних Сил України в період дії воєнного стану

Міністерство оборони України прийняло [Наказ № 45](#) від 25.01.2023 р. «Про затвердження Порядку і умов призначення та виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовців Збройних Сил України в період дії воєнного стану».

Згідно зі змінами, одноразова грошова допомога (далі – ОГД) у разі загибелі військовослужбовців Збройних Сил України, Державної прикордонної служби і Нацгвардії виплачується лише в разі, якщо військовий загинув під час дії воєнного стану або внаслідок поранення/контузії/травми/каліцтва, що сталися в період дії воєнного стану під час захисту Батьківщини, участі в бойових діях чи інших заходах. Зокрема, як уточнено наказами, якщо трагедія відбулася на тимчасово окупованій рф території України, на території між позиціями сил оборони та позиціями військ держави-агресора в період здійснення зазначених заходів, не пізніше ніж через один рік після поранення/травми чи іншого ушкодження.

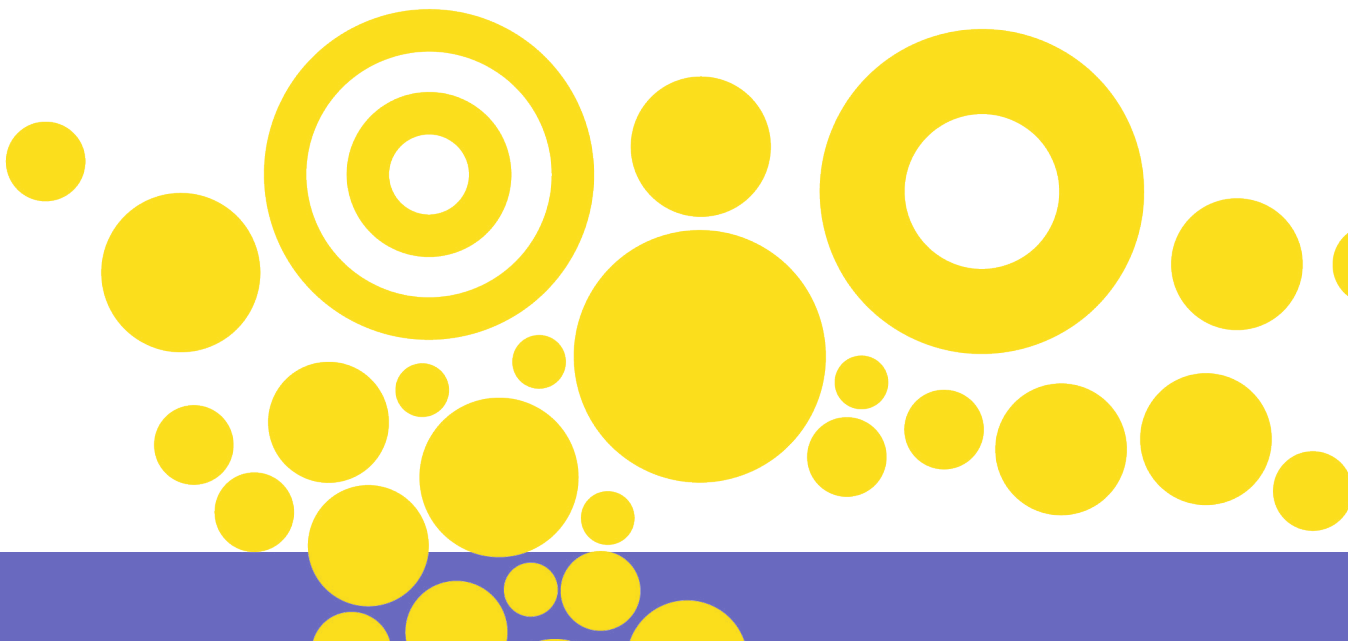
ОГД призначається та виплачується в разі загибелі військовослужбовця Збройних Сил України (далі – військовослужбовець) під час дії воєнного стану, а також у разі смерті осіб, які померли внаслідок поранення (контузії, травми, каліцтва), отриманого на військовій службі в Збройних Силах України у період дії воєнного стану під час захисту Батьківщини, участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах їх ведення (здійснення), зокрема на тимчасово окупованій російською федерацією території України, на території між позиціями сил оборони та позиціями військ держави-агресора в період здійснення зазначених заходів, не пізніше ніж через один рік після поранення (контузії, травми, каліцтва) (далі – під час захисту Батьківщини).

Сім'я кожного військового, який загинув під час повномасштабної війни, має право отримати одноразову грошову допомогу в розмірі 15 млн грн. Сума не змінилася, проте у 2023 році зміни торкнулися порядку виплат. Тепер це відбуватиметься поетапно.

Компенсація поділяється на частини: першу виплатять у розмірі 20% від загальної суми, а другу – залишок несплаченої суми ОГД (4/5 від призначеної суми) – щомісячно, частками впродовж 40 наступних місяців.

Тобто на першому етапі сума виплати складатиме 3 млн грн, а надалі – 300 тис грн на місяць. Ця сума ділиться пропорційно за кількістю членів сім'ї загиблого.

Набрання чинності: 31.01.2023 р.

Інша довідкова інформація

1. Запроваджено можливість оформлення дитиною, яка досягла 14-річного віку, ID-картки за кордоном вперше

За [повідомленням](#) Державної міграційної служби України, у відокремлених підрозділах ДП «Документ» за кордоном доступна послуга оформлення першого паспорта громадянина у формі ID-картки по досягненню 14-річного віку.

Для цього необхідно звернутися до одного з підрозділів у Варшаві, Кракові, Гданську, Вроцлаві з наступним пакетом документів:

- Свідоцтво про народження.
- Паспорт громадянина України одного або двох із батьків.
- Довідка про реєстрацію особи громадянином України (якщо батьки/один із батьків заявника на момент його народження були іноземцями чи особами без громадянства, або в разі набуття особою громадянства на території України). У випадках, коли заявник із поважних причин не має можливості подати зазначені документи, перевірка його належності до громадянства України здійснюється за обліками ДМС, інших державних та єдиних реєстрів, інформаційних баз, що перебувають у власності держави.
- Довідка про реєстрацію місця проживання (за наявності).
- РНОКПП або повідомлення про відмову від його прийняття (за наявності).

У випадках, коли заявник з поважних причин не має можливості подати зазначені документи, перевірка його належності до громадянства України здійснюється за обліками ДМС, інших державних та єдиних реєстрів, інформаційних баз, що перебувають у власності держави.

Особа віком від 14 до 18 років, яка має зареєстроване місце проживання, під час оформлення паспорта може за бажанням подати запит на отримання РНОКПП із подальшим відображенням у паспорті.

Громадяни України, яким виповнилося 18 років і які не оформили паспорт громадянина України, можуть це зробити, якщо вони раніше оформили закордонний паспорт наступних зразків:

Важливо! Фотокартка в паспорті має бути нанесена цифровим способом, а не вклеєна.

Прийом заяв на оформлення паспортних документів можливий як за попереднім записом, так і в порядку живої черги.

Оплатити сервісні послуги підприємства можна безпосередньо на місці, за допомогою сервісу онлайн-оплати послуг. Для цього при собі необхідно мати смартфон і банківську картку або її реквізити (оплата готівкою наразі є недоступною).

ID-картка вперше з 14 років виготовляється протягом 20 робочих днів.

Під час отримання готової ID-картки проводиться процедура верифікації, тому присутність особи, на ім'я якої було оформлено документ – обов'язкова.

Якщо громадянин не отримав паспорт протягом трьох місяців із дня його надходження до центру «Паспортний сервіс», готовий документ повертається територіальному підрозділу ДМС для подальшого зберігання.

2. Запроваджено можливість подати заяву на шлюб онлайн

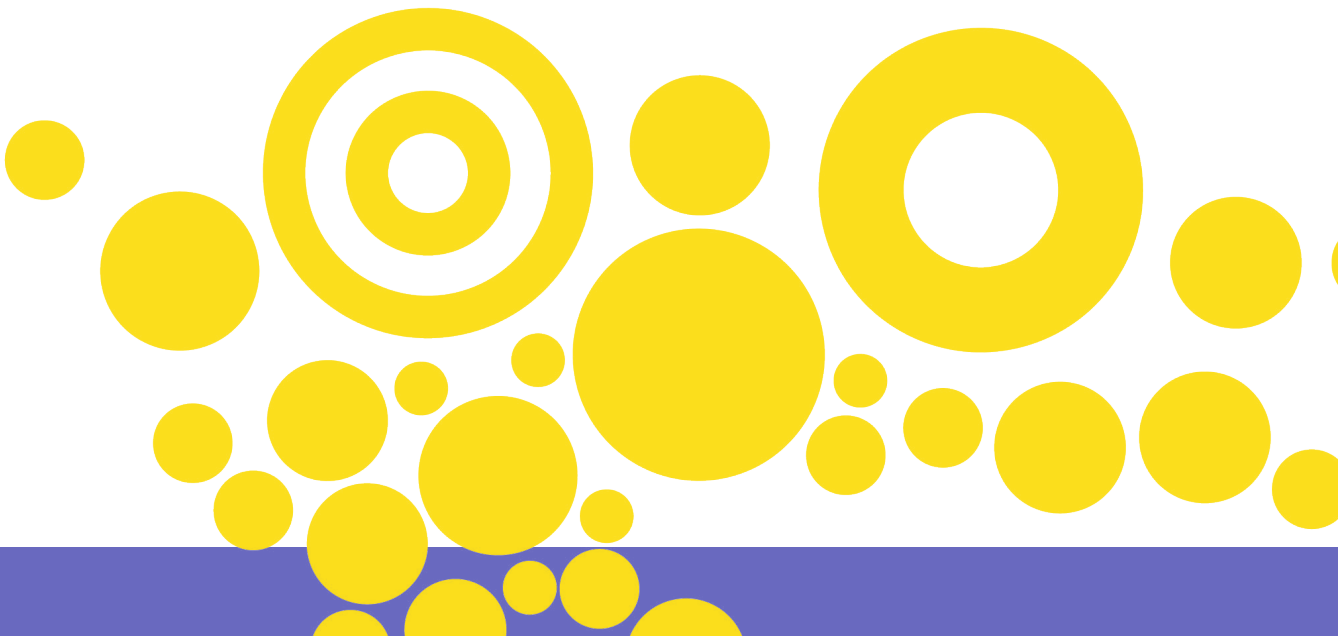
Подати заяву на одруження знову можна буде онлайн – відповідну послугу Мін'юсту реалізовано на порталі Дія, [повідомляє](#) Міністерство юстиції України.

Щоб подати заяву про визначення дати та місця укладання шлюбу, потрібно:

1. Авторизуватися на порталі Дія та перейти у розділ «Сім'я».
2. Обрати послугу «Заява про шлюб».
3. Заповнити заяву. Тут можна обрати час і місце державної реєстрації шлюбу, церемонію у святковій залі та інші додаткові послуги.
4. Сплатити державне мито.
5. Підписати заяву електронним підписом.

Далі ваш партнер отримає посилання на заяву електронною поштою. Він має авторизуватися в кабінеті на порталі, перейти за посиланням із пошти та підписати заяву електронним підписом.

Обраний відділ державної реєстрації актів цивільного стану надішле вам результат розгляду заяви та деталі щодо церемонії на мейл. Вам залишається лише з'явитися у цей відділ у день одруження.

Ця публікація стала можливою в рамках програми «Єднання заради дії», що впроваджується IREX разом з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Стабілізуєшн суппорт сервісез» та за підтримки Державного департаменту США.

Вміст є виключною відповідальністю Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєшн суппорт сервісез» і не обов'язково відображає погляди IREX та Державного департаменту США.

Якщо у вас виникли питання, або ви бажаєте отримати фахову консультацію, будь ласка, зв'яжіться з нами.

Якщо ви хочете з нами зв'язатися,

✉ пишіть нам на пошту via@radnyk.org

